

Nazwa dokumentu: Opis założeń projektu informatycznego pn. „*AI HUB dla administracji publicznej*” - wnioskodawca: Minister Cyfryzacji, beneficjent: Ministerstwo Cyfryzacji

Lp.	Organ wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Treść uwagi	Propozycja zmian zapisu	Odniesienie do uwagi
1	MRPiPS	Rozdział / część dot. podstaw prawnych (odniesienie do ustawy o dostępności cyfrowej)	Projekt ogranicza się do ogólnego wskazania ustawy o dostępności cyfrowej, bez określenia standardów technicznych i poziomu zgodności. Brak odniesienia do WCAG powoduje ryzyko niejednoznacznej interpretacji wymagań. Samo odesłanie do ustawy jest niewystarczające z punktu widzenia jednoznaczności wymagań projektowych, w zakresie zamawiania i odbioru.	Dodać zapis: „Wszystkie rozwiązania cyfrowe wdrażane w ramach projektu muszą być zgodne z WCAG 2.2 na poziomie co najmniej AA.”	
2	MRPiPS	Część ogólna – cele projektu (zapisy o „zwiększeniu dostępności usług”)	Projekt posługuje się pojęciem dostępności bez jednoznacznego rozróżnienia między dostępnością usług a dostępnością cyfrową, co może prowadzić do zawężającej interpretacji wymagań.	Doprecyzować zapis: „Przez dostępność rozumie się również dostępność cyfrową zgodnie z zasadami WCAG oraz potrzebami osób z niepełnosprawnościami.”	
3	MRPiPS	Część dot. użytkowników systemu	Projekt nie wskazuje osób z niepełnosprawnościami jako odrębnej i istotnej grupy użytkowników. Pominięcie tej kategorii użytkowników pozostaje niespójne z zasadą równego dostępu do usług publicznych oraz z obowiązkiem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu. Brak uwzględnienia ich potrzeb w	Dodać zapis: „System uwzględni potrzeby wszystkich użytkowników, w szczególności osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnością narządu wzroku, słuchu, ruchu i niepełnosprawnościami poznawczymi.”	

			wymaganiach funkcjonalnych. Tacy użytkownicy pracują w administracji publicznej, są reprezentatywną grupą społeczeństwa i systemy powinny być przygotowywane z uwzględnieniem ich potrzeb.		
4	MRPiPS	Część opisująca funkcjonalności systemu / usług cyfrowych	Brak wymagań dotyczących dostępności interfejsów, formularzy oraz kompatybilności z technologiami wspomagającymi.	Dodać zapis: „Interfejsy użytkownika, formularze oraz procesy cyfrowe muszą być dostępne i kompatybilne z technologiami wspomagającymi, w szczególności czytnikami ekranowymi.”	
5	MRPiPS	Część dot. testów i odbiorów systemu	Projekt przewiduje badania UX i działania związane z WCAG, jednak nie ustanawia obowiązku przeprowadzania audytów dostępności cyfrowej ani testów z udziałem osób z niepełnosprawnościami, w szczególności jako warunku odbioru rozwiązań.	Dodać zapis: „Warunkiem odbioru systemu jest przeprowadzenie audytu dostępności oraz testów użyteczności, w tym z udziałem osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo takie testy powinny odbywać się we wcześniejszych fazach powstawania produktów (left shift accessibility testing)”	
6	MRPiPS	Część dot. jakości i walidacji rozwiązań	Brak mechanizmów weryfikacji dostępności na różnych etapach projektu (analiza, projekt, prototyp, wdrożenie, utrzymanie).	Dodać zapis: „Na każdym etapie realizacji projektu przeprowadzana jest walidacja zgodności z wymaganiami dostępności cyfrowej.”	
7	MRPiPS	Część dot. projektowania rozwiązań	Brak odniesienia do projektowania zorientowanego na użytkownika oraz projektowania uniwersalnego. Brak takiego wymogu osłabia gwarancje rzeczywistej dostępności i może prowadzić do powstawania barier już na etapie projektowania produktów IT.	Dodać zapis: „Rozwiązania projektowane są zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego (Universal Design) oraz podejściem user-centred design, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb użytkowników.”	

8	MRPiPS	Część dot. komunikacji z użytkownikiem	Projekt nie zawiera wymagań dotyczących zrozumiałości komunikatów, prostego języka ani dostępności informacyjno-komunikacyjnej. Brak tych elementów może skutkować ograniczeniem możliwości samodzielnego korzystania z usług przez osoby z trudnościami poznawczymi, osoby starsze oraz użytkowników o niższych kompetencjach cyfrowych.	Dodać zapis: „Komunikaty systemowe, instrukcje oraz treści prezentowane użytkownikowi formułowane będą prostym i zrozumiałym językiem.”	
9	MRPiPS	Część dot. rozwiązań opartych wykorzystania dużych modeli językowych / systemów AI udostępnianych przez API	Projekt odwołuje się do obowiązków wynikających z regulacji AI, jednak nie operacjonalizuje ich w odniesieniu do dużych modeli językowych udostępnianych przez API, w szczególności w zakresie badania biasu, wpływu na osoby z niepełnosprawnościami, kryteriów przejrzystości oraz nadzoru człowieka nad wynikami modeli. Brak takich mechanizmów może prowadzić do utrwalania nierówności, powstawania barier cyfrowych oraz naruszenia zasady równego dostępu do usług publicznych.	Dodać zapis: W przypadku wykorzystania systemów AI, w tym dużych modeli językowych udostępnianych przez API, zapewnia się mechanizmy AI governance obejmujące w szczególności: 1) identyfikację, ocenę i ograniczanie ryzyka biasu i dyskryminacji, 2) testowanie wpływu systemu na różne grupy użytkowników, w tym osoby z niepełnosprawnościami, 3) przejrzystość działania i informowanie użytkownika o wykorzystaniu AI, 4) nadzór człowieka nad funkcjonowaniem systemu, 5) dokumentowanie ograniczeń modelu oraz 6) monitorowanie działania rozwiązania po wdrożeniu.”	

10	MRPiPS	Część dot. utrzymania i rozwoju systemu	Brak zapisów dotyczących monitorowania dostępności po wdrożeniu.	Dodać zapis: „Zapewnia się ciągłe monitorowanie dostępności cyfrowej oraz okresowe audyty zgodności z WCAG.”	
11	MRPiPS	4.2. Wykaz poszczególnych pozycji kosztowych	Budżet projektu obejmuje ogólną kategorię kosztów UX/UI oraz działań związanych z WCAG, jednak nie wyodrębnia kosztów eksperckich audytów dostępności, testów z udziałem osób z niepełnosprawnościami, wynagrodzeń uczestników badań ani technologii wspomagających, co utrudnia ocenę adekwatności zabezpieczenia tych działań finansowo.	Należy doszacować pozycje w budżecie na: Eksperckie audyty dostępności cyfrowej; testy dostępności cyfrowej na kilku etapach powstawania produktów; badania UX z osobami z niepełnosprawnościami; wynagrodzenia dla użytkowników, którzy biorą udział w testach użyteczności, wynajęcie miejsca do testów i ew. technologie wspomagające.	
12	MRPiPS	szkolenia	Działania szkoleniowe również powinny spełniać wymagania dostępności cyfrowej.	Materiały szkoleniowe i edukacyjne będą zamawiane i przygotowane w sposób dostępny cyfrowo.	
13	MRPiPS	Działania Informacyjno - promocyjne	Działania informacyjno-promocyjne również powinny spełniać wymagania dostępności cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.	Działania informacyjno-promocyjne będą zamawiane i przygotowane w sposób dostępny cyfrowo oraz w języku prostym.	